

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-27Sa/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6023200053
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Matúš Škarbala
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:6023200053.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudcom JUDr. Ing. Matúšom Škarbalom, v právnej veci žalobcu: A. B., nar.XX.XX.XXXX, trvalý pobyt: B., t. č. Ústav na výkon testu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, Gučmanova 670/19, priechodok 7, 920 41 Leopoldov, občan SR, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 1. februára 2023, takto

rozhodol:

- I. Súd správnu žalobu z a m i e t a.
- II. Žalobcovi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Administratívne konanie 1. Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj ako „prvostupňový orgán“) rozhodla na základe žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok, spísanej dňa 13. októbra 2022, rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 7. novembra 2022 (ďalej aj ako „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým žalobcovi podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť o invalidný dôchodok, pretože nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. (vo veku nad 28 rokov päť rokov), pričom žalobca získal 1 rok a 89 dní dôchodkového poistenia. K žiadosti bol pripojený odborný posudok o invalidite, z obsahu ktorého vyplýva predpokladaný dátum vzniku invalidity, a to 8. júl 2008, s predpokladanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vo výroku posudku je uvedené, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 46/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles – 2 – BB-27Sa/4/2023 schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zároveň bolo určené obmedzenie pre vykonávanie práce len v prostredí bez nadmernej fyzickej záťaže, ľahké práce bez nutnosti používania oboch rúk. Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenia vo veku nad 28 rokov do 34 rokov je najmenej päť rokov. Splnenie podmienky počtu rokov dôchodkového poistenia sa skúma z obdobia pred vznikom invalidity. Ak podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia nebude ku dňu vzniku invalidity splnená, nárok na invalidný dôchodok žiadateľovi nevznikne, napriek tomu, že bol uznaný za invalidného. 2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, ktoré Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 1. februára 2023 zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, pretože žalobca síce splnil medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok, ale nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. 3. Žalovaná v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tiež uviedla, že nakoľko žalobca v odvolaní nenamietal posúdenie zdravotného stavu, nebol

jeho zdravotný stav v rámci odvolacieho konania opätovne posúdený. Ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 8. júlu 2008 žalobca dovŕšil vek 28 rokov, preto splnenie zákonom stanovenej podmienky získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok je podmienené získaním najmenej päť rokov dôchodkového poistenia a zisťuje sa z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že do vzniku invalidity žalobca získal v posledných desiatich rokoch, t.j. od 8. júla 1988, 1 rok a 89 dní, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. Na dôchodkové účely sa ako obdobie dôchodkového poistenia nehodnotila v súlade s § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 446/2000 Z. z. doba vedenia v evidencii nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie v období od 1. januára 2001 do 31. decembra 2003, počas ktorej nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Vzhľadom na to, že žalobca nespĺnil jednu z podmienok nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z., nebolo možné, napriek splneniu podmienky vzniku invalidity, žiadosti žalobcu ani v odvolacom konaní vyhovieť. 4. Podľa § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, sa nárok na invalidný dôchodok opätovne na základe žiadosti posúdi podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. – 3 – BB-27Sa/4/2023 449/2008 Z. z., ak po posúdení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu po 31. decembri 2009 je poistenec uznaný invalidný, vznik invalidity sa znovu určí najskôr od 1. januára 2010. K 1. januáru 2010 žalobca dosiahol vek 30 rokov. Potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred dňom, od ktorého bol opätovne podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. určený vznik invalidity po 31. decembri 2009, u poistenca vo veku nad 28 rokov do 34 rokov je najmenej päť rokov. Pred vznikom invalidity opätovne určenej po 31. decembri 2009 žalobca získal 1 658 dní obdobia dôchodkového poistenia (rozpis sa nachádza v osobnom liste dôchodkového poistenia). Žalovaná uviedla, že pri posúdení nároku na dôchodok boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Ku dňu vzniku invalidity určeného podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z., t.j. k 1. januáru 2010, žalobca získal 4 roky a 198 dní dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok, ani aplikáciou ustanovenia § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. Vzhľadom na to, že žalobca nespĺnil jednu z podmienok nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z., a ani podľa § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z., nebolo možné, napriek splneniu medicínskej podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok, žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok ani v odvolacom konaní vyhovieť. Správna žaloba – žalobné body 5. Žalobca sa správnou žalobou včas doručenou (dňa 15. februára 2023) Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ako správne mu súdu, domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 1. februára 2023 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“) vo veci nepriznania invalidného dôchodku napriek tomu, že bol uznaný za plne invalidného s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Žalobu odôvodnil tým, že nie je možné doplatiť poistenie a žalobca by musel dať vec opätovne prejednať s novými následkami, čo je podľa žalobcu nelogické tvrdenie sociálneho pracovníka Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Žalobca zároveň požiadal o informáciu, v akej výške by musel doplatiť dôchodkové poistenie, čo je ochotný urobiť, aby bol poberateľom invalidného dôchodku. Žalobca preto požiadal, aby celé dôchodkové konanie bolo dôsledne prešetrené, aby mohol byť poberateľom aspoň minimálneho dôchodku. Žalobca, na výzvu súdu za účelom odstránenia väd žaloby, doplnil žalobu podaním doručeným dňa 30. júna 2023 a priložil napadnuté rozhodnutie žalovanej s prílohou (osobný list dôchodkového poistenia). Žalobca uviedol, že žiada prešetriť priložené rozhodnutie, nakoľko má za to, že jeho zdravotný stav je od detstva v štádiu poklesu, keď už pri narodení bol kriesený a pridusený pupočnou šnúrou. Preto sa žalobcovi javí, že napadnuté rozhodnutie nie je správne, keďže nebol uznaný za poberateľa invalidného dôchodku. Opis jeho zdravotného stavu sa nachádza – 4 – BB-27Sa/4/2023 v súdnom spise Okresného súdu

Martin sp. zn. 2T/34/2021. Zároveň požiadal správny súd o informáciu, či je možné doplatiť počet rokov dôchodkového poistenia. V závere opätovne uviedol, že žiada o prešetrenie a rozhodnutie, či bolo rozhodnuté zákonne a požiadal o vrátenie rozhodnutia. Vyjadrenie žalovanej k správnej žalobe 6. K správnej žalobe sa vyjadrila žalovaná podaním doručeným správne súdu dňa 13.12.2023, v ktorom uviedla, že prvostupňovým rozhodnutím Sociálna poisťovňa, ústredie žalobcovi podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť o invalidný dôchodok zo dňa 13. októbra 2022, pretože nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia zo dňa 13. októbra 2022, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok, je žalobca invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % od 8. júla 2008. Pred vznikom invalidity, t. j. pred 8. júlom 2008 žalobca získal 1 rok a 89 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. 7. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak sa poistenec stal invalidným, získal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a ku dňu vzniku invalidity nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Zároveň uviedla aj ustanovenie § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z., z ktorého vyplýva, že ak po posúdení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu po 31. decembri 2009 je poistenec uznaný invalidný, vznik invalidity sa znovu určí najskôr od 1. januára 2010. 8. K 1. januáru 2010 žalobca dosiahol vek 30 rokov. Potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred dňom, od ktorého bol opätovne podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. určený vznik invalidity po 31. decembri 2009, u žalobcu ako poistenca vo veku nad 28 rokov do 34 rokov je potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok najmenej päť rokov. 9. Pred vznikom invalidity opätovne určenej po 31. decembri 2009 žalobca získal 1 658 dní (teda 4 roky a 198 dní) obdobia dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. – 5 – BB-27Sa/4/2023 10. Podľa § 60 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia. Ku dňu vzniku invalidity určeného podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z., teda k 1. januáru 2010 žalobca získal 4 roky a 198 dní. 11. Žalovaná vo vyjadrení zdôraznila, že ku dňu vzniku invalidity určeného podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. t. j. k 1. januáru 2010 žalobca získal 4 roky a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok, ani aplikáciou ustanovenia § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. Pri posúdení nároku na dôchodok boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov považujú. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo podľa vyjadrenia žalovanej u žalobcu preukázané. 12. Žalovaná ďalej uviedla, že sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí a trvá na jeho správnosti svojho rozhodnutia, ktoré je vecne totožné s prvostupňovým rozhodnutím. 13. Postupom správneho súdu, a to výzvou zo dňa 19. januára 2024, bolo vyjadrenie žalovanej doručené žalobcovi dňa 24. januára 2024 (doručenka na č. I. 38 súdneho spisu) s možnosťou sa k nemu písomne vyjadriť v lehote 10 dní od doručenia vyjadrenia, pričom žalobca túto možnosť nevyužil. Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov 14. Zákom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva prešiel od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedenú legislatívnu zmenu konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod spisovou značkou 27Sa/4/2023 sa vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „správny súd“) pod spisovou značkou BB?27Sa/4/2023. 15. Správny súd nezistil dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom podľa § 493e do 30. júna 2023 (ďalej aj ako „SSP“), hoci žalobcu uznesením zo dňa 19. júna 2023 vyzval okrem iného na vyjadrenie, či vo veci požaduje nariadiť pojednávanie,

avšak žalobca v doplnení správnej žaloby o nariadenie pojednávania nepožiadaval, preto správny súd rozhodnutie vo veci verejne vyhlásil postupom podľa § 107 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 4 SSP dňa 27.05.2024. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli správneho súdu od 14.05.2024 do 29.05.2024. – 6 – BB-27Sa/4/2023 16. Správny súd ako súd vecne a miestne príslušný na konanie a rozhodovanie o podanej správnej žalobe, sa oboznámil s administratívnym spisom správnych orgánov, písomnými vyjadreniami účastníkov konania a preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, vrátane postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal (§ 203 ods. 2 SSP), nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe (§ 134 ods. 2 písm. d) v spojení s § 6 ods. 2 písm. c) SSP), keďže sa jedná o správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach, vychádzajúc pritom zo skutkového stavu v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP v znení do 30. júna 2023 podľa § 493e SSP v aktuálnom znení), pričom dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne, nakoľko žalobné námietky uvádzané v správnej žalobe nie sú dôvodné ani spochybňujúce vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí, pretože napadnuté rozhodnutie i rozhodnutie prvostupňového orgánu sú v súlade s platnými právnymi predpismi, viažucimi sa k preskúmvanej veci a správny súd preto žalobu v zmysle ust. § 190 SSP zamietol. 17. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP; (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde. 18. Podľa § 6 ods. 1 SSP; Správne súdy v správnom súdnictve preskúmvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. 19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP; Správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach. 20. Podľa § 190 SSP; Ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne. 21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP; Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne. 22. Podľa § 199 ods. 2 SSP; V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach. 23. Podľa § 202 ods. 2 SSP; Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1. – 7 – BB-27Sa/4/2023 24. Podľa § 135 ods. 1 SSP; Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. 25. Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie napadnutého rozhodnutia, ktorým Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie zo dňa 7. novembra 2022 vo veci zamietnutia žiadosti o invalidný dôchodok, pretože žalobca nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. a ani podľa § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. 26. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.; Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. 27. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.; Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. 28. Podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z.; Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok vo veku poistenca nad 28 rokov je najmenej päť rokov. 29. Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.; Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity. 30. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.; Lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného. 31. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z.; Účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú

potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. 32. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z.; Organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. – 8 – BB-27Sa/4/2023 33. Podľa § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z.; Poistencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010. 34. Podľa § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z.; Ak po posúdení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu po 31. decembri 2009 je poistenec uznaný invalidný, vznik invalidity sa znovu určí najskôr od 1. januára 2010. 35. Podľa § 293ax ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z.; Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred dňom, od ktorého bol určený vznik invalidity po 31. decembri 2009. 36. Správna žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. 37. Správny súd mal z obsahu pripojeného spisu za preukázané, že žalobca požiadal o invalidný dôchodok žiadosťou zo dňa 13. októbra 2022. Invalidný dôchodok žiadal priznať od 8. júla 2008. Z obsahu zápisnice o spísaní žiadosti o invalidný dôchodok vyplýva, že bol poučený o zákonných podmienkach nároku na invalidný dôchodok. Taktiež bol poučený, kedy sa žiadateľ považuje za invalidného podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Po podaní žiadosti bol posúdený jeho zdravotný stav v priebehu administratívneho konania posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Podľa odborného posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica z 13. októbra 2022 bol žalobca ako žiadateľ uznaný za invalidného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV. – choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel G. postihnutie končatín, položka 28. strata úchopovej schopnosti ruky, písm. b) na dominantnej, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %). Za iné zdravotné postihnutie nebolo určené zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Dátum vzniku invalidity bol určený na 8. júla 2008. Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 7. novembra 2022 bola žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 13. októbra 2022 podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. napriek uvedenému zamietnutá z dôvodu, že žalobca napriek vzniku invalidity od 8. júla 2008 v zmysle právnej úpravy podľa ust. § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. nespĺnil súčasne ďalšiu podmienku pre – 9 – BB-27Sa/4/2023 priznanie invalidného dôchodku, a to počet rokov dôchodkového poistenia (5) v období pred vznikom invalidity (celkom za obdobie od 8. júla 1998 do 8. júla 2008 získal iba 454 dní, t.j. 1 rok a 89 dní, konkrétne od 8. júla 1998 do 31.12.1998 získal 177 dní, za rok 1999 získal 231 dní, v roku 2000 získal 29 dní, v roku 2001 získal 0 dní, v roku 2002 získal 0 dní, v roku 2003 získal 0 dní, v roku 2004 získal 0 dní, v roku 2005 získal 0 dní, v roku 2006 získal 0 dní, v roku 2007 získal 17 dní, a do 7. júla 2008 získal 0 dní). Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie z dôvodu, že je nelogické, aby nebol poberateľom dôchodku, keď miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na úrovni 60 %. Preto žiadal o prešetrenie veci. Žalovaná ako odvolací orgán preskúmala prvostupňové rozhodnutie a spisovú dokumentáciu v celom rozsahu, pričom dospela k záveru, že postup prvostupňového orgánu bol správny a preto prvostupňové rozhodnutie napadnutým rozhodnutím potvrdila. Poukázala na to, že žalobca v odvolaní nenamietal posúdenie zdravotného stavu, preto nebol jeho zdravotný stav opätovne posúdený. Žalovaná k podmienke potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia uviedla, že ku dňu vzniku invalidity, t. j. 8. júla 2008 žalobca dovŕšil vek 28 rokov, preto splnenie zákonom stanovenej podmienky získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok je podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 v znení zákona č. 721/2004 Z. z. podmienené získaním najmenej 5 rokov dôchodkového poistenia a zisťuje sa z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity. Žalovaná z obsahu spisového materiálu zistila rovnako ako prvostupňový orgán, že žalobca získal 454 dní, t.j. 1 rok a 89 dní, čím nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok. Na dôchodkové účely sa ako obdobie dôchodkového poistenia nehodnotila v súlade s § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 446/2000 Z. z. doba vedenia v evidencii nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie v období od 1. januára 2001 do 31.

decembra 2003, počas ktorej nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti. 38. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. jednou z nevyhnutných podmienok nároku na invalidný dôchodok je získanie určitého minimálneho obdobia dôchodkového poistenia. Keďže invalidita žalobcu podľa citovaného predpisu vznikla 8. júla 2008, toto obdobie u poistenca nad 28 rokov je najmenej päť rokov a podľa § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. žalovaná obdobie dôchodkového poistenia zisťovala z obdobia pred vznikom invalidity. V tomto období však žalobca podľa zistení žalovanej nezískal potrebné obdobie dôchodkového poistenia, ale len 1 rok a 89 dní. Na základe uvedeného tak žalovaná správne uzavrela, že žalobca nespĺnil jednu z kumulatívnych podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. 39. Žalovaná však zároveň v súlade s ustanovením § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. opätovne posúdila nárok žalobcu na invalidný dôchodok, pričom výsledkom tohto posúdenia bolo, že žalobca bol uznaný za invalidného (s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %), s dátumom vzniku invalidity od 1. januára 2010 (v súlade s ustanovením § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Jeho žiadosť o invalidný dôchodok však zamietla, keďže ku dňu vzniku invalidity (k 1. januáru 2010) žalobca nezískal potrebnú dobu dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. - najmenej päť rokov (v skutočnosti žalobca – 10 – BB-27Sa/4/2023 získal iba 1 658 dní, t.j. 4 roky a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia). 40. Správny súd k aplikácii zákona č. 461/2003 Z. z. (konkrétne jeho ustanovenia § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z.) zo strany žalovanej uvádza, že táto postupovala správne, keď znovu posúdila nárok žalobcu na invalidný dôchodok, keďže žalobcovi ako poistencovi nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok a nebol mu priznaný ani predčasný starobný dôchodok. 41. Vo vzťahu k posúdeniu nároku na invalidný dôchodok v režime zákona č. 461/2003 Z. z. správny súd uvádza, že menovaný zákon v znení účinnom do 31. decembra 2009 upravoval obdobné podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok ako zákon č. 100/1988 Zb., a teda vznik nároku na invalidný dôchodok (odhliadnuc teraz od hľadiska medicínskeho a negatívnej podmienky nároku na starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok) viazal na získaný počet rokov dôchodkového poistenia, v tomto prípade v rozsahu najmenej 5 rokov u poistenca nad 28 rokov s tým, že príslušná doba dôchodkového poistenia sa u týchto osôb zisťovala tiež z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2009). Následne u poistencov, ktorým nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2009 zákonodarca od 1. januára 2010 (zákon č. 449/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2010) novo upravil možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok splnením podmienky potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia (§ 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) v období pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 2 tohto zákona) s tým, že vznik invalidity sa určí najskôr dňom 1. januára 2010 a nárok na invalidný dôchodok vznikne najskôr od 1. januára 2010 (§ 293ax ods. 2 a 3 tohto zákona). Úpravou v ustanovení § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zákonodarca mienil priznať nárok na invalidný dôchodok aj tým poistencom, ktorým nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2009, teda nespĺnili podmienku potrebnej doby poistenia v období posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity a rozšíril obdobie, v ktorom sa splnenie podmienky potrebnej doby skúma, na celé obdobie pred vznikom invalidity (nielen desať rokov). 42. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností správny súd uvádza, že žalobcovi bolo zo strany žalovanej do obdobia dôchodkového poistenia započítané obdobie evidovanej nezamestnanosti pred 1. januárom 2001, konkrétne v čase od 16.09.1994 do 31.12.1994, t.j. 107 dní, od 01.01.1995 do 31.12.1995, t.j. 365 dní, od 01.01.1996 do 27.08.1996, t.j. 240 dní, od 03.03.1997 do 31.12.1997, t.j. 304 dní, od 01.01.1998 do 31.12.1998, t.j. 365 dní, od 01.01.1999 do 19.08.1999, t.j. 231 dní a obdobie zamestnania pred 1. januárom 2004, obdobie dôchodkového poistenia zamestnanca po 31. decembri 2003, konkrétne v čase od 01.01.2000 do 31.12.2000, t.j. 29 dní a od 29.05.2007 do 14.06.2007, t.j. 17 dní, t. j. celkovo má 1658 dní, teda 4 roky a 198 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo žalovaná správne zistila a uviedla v osobnom liste, ktorý je prílohou preskúmaného rozhodnutia. Z uvedeného je zrejmé, že napriek vzniku invalidity navrhovateľa so 60 % MPSVZČ od 8. júla 2008 mu – 11 – BB-27Sa/4/2023 nemohol byť invalidný dôchodok priznaný pre nezískanie potrebného obdobia dôchodkového poistenia 5 rokov. Žalobca nezískal ani potrebné obdobie dôchodkového poistenia 5 rokov pri vzniku invalidity od 01.01.2010, kedy dosiahol 30 rokov veku pri posudzovaní invalidity v zmysle § 293ax ZSP. 43. Vzhľadom na uvedené žalovaná napadnutým rozhodnutím neporušila ustanovenie zákona, keď prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok zamietla, nakoľko tento k dátumu vzniku invalidity (ktorý s odkazom na ustanovenie § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. ustálila na 1. január 2010)

nezískal podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. potrebnú dobu dôchodkového poistenia. 44. Vychádzajúc z tejto premisy, správny súd ako nedôvodnú posúdil námietku žalobcu týkajúcu sa tvrdenia žalobcu, že zdravotným postihnutím trpí od narodenia (kedy mal byť „pridusený pupočnou šnúrou a kriesený“), nakoľko z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobca skutočnosti o poklese zdravotného stavu od narodenia uvedené v doplnení správnej žaloby v rámci konania pred správnymi orgánmi nielen nepreukázal žiadnymi lekárskymi správami, ale tieto skutočnosti v rámci administratívneho konania ani netvrdil. Zdravotný stav žalobcu o invalidný dôchodok bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia dostatočne a objektívne na základe dostupných lekárskeho nálezov a správ, pričom jeho závery sú logické a presvedčivo odôvodnené. Pokiaľ však podstata žalobcovej argumentácie smerovala k tomu, že si uplatňuje tzv. invaliditu z mladosti podľa zákona č. 461/2003 Z. z. tvrdiac, že sa stal invalidným už od narodenia, takýto záver nemožno považovať za správny z nasledovných dôvodov: (i) zákon č. 100/1988 Zb. tzv. invaliditu z mladosti v prípade osôb, ktorých miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola nižšia ako 70 % nepriznával; (ii) miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená ako 60 % (resp. podľa posudku túto mieru neprekročila), pričom túto skutočnosť navrhovateľ nespochybňoval; (iii) zákon č. 449/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2010; (iv) pokiaľ žalobca tvrdí, že mu vznikol nárok na tzv. invalidný dôchodok z mladosti podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a zároveň, že k vzniku tohto nároku došlo k 8. júlu 2008, tak tieto dve skutočnosti si odporujú, keďže v roku 2008 mal žalobca 29 rokov; (v) prechodné ustanovenia § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. nemožno vykladať tak, že z nich možno odvodiť nárok na tzv. invaliditu z mladosti v prípadoch, ktoré tieto prechodné ustanovenia explicitne riešia. 45. Napriek zrejmej invalidite žalobcu, zadefinovanej v posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie zo 13. októbra 2022 podľa ust. § 71 ods. 1 ZSP s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %, invalidný dôchodok nemohol byť žalobcovi priznaný, pretože nespĺnil druhý zákonný predpoklad pre možnosť priznania tejto dôchodkovej dávky tým, že nezískal potrebné obdobie dôchodkového poistenia. 46. Vychádzajúc z vyššie uvedeného nezistil správny súd žiaden dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovanej. Tieto závery, spolu so správnou citáciou – 12 – BB-27Sa/4/2023 dotknutých právnych noriem, totiž vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozhodnutia. Preto sa s ním správny súd v celom rozsahu stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci žalovanou za správne. 47. Závery správneho orgánu v preskúmvanej veci plne korešponujú s obsahom administratívneho spisu, napadnuté rozhodnutie žalovanej ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, je v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z., obsahuje všetky náležitosti príslušnými ustanoveniami tohto zákona vyžadované, ako aj skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, je z neho zrejmé, akými úvahami sa žalovaná pri hodnotení dôkazov riadila a z akých skutkových okolností vychádzala. Súd nezistil ani pochybenie žalovanej v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, a preto správnu žalobu ako nedôvodnú, postupom podľa ust. § 190 SSP, zamietol. 48. Správny súd na záver poznamenáva, že vzhľadom na právnu úpravu v ust. § 60 ods. 5 v spojení s § 142 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., si môže žalobca zaplatiť poistné na dôchodkové poistenie aj dodatočne za obdobie, počas ktorého fyzická osoba mala a) prerušené poistenie podľa § 26; b) bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie alebo c) sústavne sa pripravovala na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole po dovŕšení 16 rokov veku. V takom prípade sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj obdobie podľa § 142 ods. 3, za ktoré bolo dodatočne zaplatené poistné na dôchodkové poistenie. Za predpokladu, že po dodatočne zaplatenom poistnom na dôchodkovom poistení bude obdobie dôchodkového poistenia predstavovať najmenej 5 rokov, môže žalobca (v prípade trvania invalidity a nesplnenia podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nepriznania predčasného starobného dôchodku) opätovne podať žiadosť o invalidný dôchodok. Vo vzťahu k požiadavke žalobcu o poskytnutie informácie ohľadom možnosti doplatenia dôchodkového poistenia správny súd len pre úplnosť uvádza, že nie je úlohou správneho súdu nahrádzať poučovaciu povinnosť orgánov verejnej správy, no napriek tomu dodáva, že informácie o možnosti doplatenia obdobia dôchodkového poistenia sú dostupné na webovom sídle Sociálnej poisťovne alebo je možné o ich poskytnutie požiadať priamo Sociálnu poisťovňu. 49. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario), podľa ktorého správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Nakoľko žalobca v konaní úspešný nebol, správny súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP). Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.). O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať – 13 – BB-27Sa/4/2023 na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP). Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) v spojení s § 6 ods. 2 písm. c) SSP).